

Előfizetési árak:

Egész évre 12 frt.
Félévre 6
Negyedévre 3
Egy órára 1
Egyes szám 4 kr.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Úri-
utca 276. sz., hová az
előfizetések és a lap szét-
küldésére vonatkozó felszám-
lások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az
összes hirdetési irodákban

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Egyre válsághirek.

Nagy-Becskerek, november 2.

(—s.) Apponyi Albert gróf a honvédszo orvosi egységében a megmaradt korszak eljárási a halotti tánczot Szapáry Gyula gróf miniszterelnök fölött. Ezen „lélekemelő“ jelenet óta az ellenzéki sajtó folyton kongatja a vészharangot a Szapáry kormány feje fölött s mentül jobban bebizonyosodott, hogy Szapáry Gyulát sem ez a kongatás sem pedig a honvédegyesületi 14 szavazat meg nem ingadhatja, annál erősebben kongatják ellenzéki részen a harangot.

Pedig hát ez mind hiába való erőlködés! Hiába igyekezett a nemzeti pártnak nemes vezére elmésség alakjában izléstelen esetlenségeket mondani a miniszterelnök politikai koporsójáról, abból a józan hallgatóság egyébről nem szerzett magának meggyőződést, minthogy Apponyi Albert e politikai küzdelmet sivár cinizizmussal folytatja. Mert abból a féktelenségből, a melylyel egy — általa is kívánatosnak jelzett — kiengesztelési ünnepélynek dugába döntött üdvözölte, kéri a legnagyobb cinizismus, az a fölötte való örömmel hangja, hogy a szoborbizottság tervének elejtése kellemetlen szituációt idézett elő. S ebben Apponyi Albert gróf egy nehézséget látott, mely az ő utjából el s a Szapáry Gyula gróf utjába gördült.

A fényes beszédnek hatása azonban pár nap alatt teljesen eloszlott s ma

már Apponyi maga sem reméli, hogy a koszorúzási ügy Szapáry G. ulát megbuktathatná, azért hát az ellenzéki sajtó új alapot keresett válsághíreszteléseinek. Erre természetesen nagyon alkalmasnak mutatkoztak az elkeresztelési s evvel kapcsolatos egyházpolitikai kérdések, mert ezek függőben levő ügyek, melyek eldöntésének ideje még el sem érkezett s így ennek bekövetkeztéig lehet a közönséget mindenféle szenzációs kormányválság hírekkel traktálni. Az ellenzéki sajtó meg is teszi ezt bőven és komolyan, külön rovatban egész hasabokat szentelvén az állítólagos válságnak s azt gondolja, hogy akad is ember, a ki eme híreszteléseinek hitelt ad. E közlemények gyártásában azonban oly tulzásokba és változatoságokba ragadtatja magát az ellenzéki sajtó, hogy azok még a hihetőség és valószínűség határát sem közelítik meg, úgy, hogy valóssággal mulatságos aliotriákként érdemes őket végig olvasni. Minő helyzetekről, bonyodalmakról tudnak ezek a cikkek a kabinet kebelében, minő személyi kombinációkat bocsátanak világgá! Ha azoknak csak a fele is igaz volna, akkor a Szapáry kormány nem holnap, de nem is ma bukna meg, hanem már régen megbukott volna, mert hisz az ellenzéki sajtó két hét óta kürtöli a kormányválság hírét.

Az egyházpolitikai kérdések — mint mondók — a kedvenc kiindulási

théma lévén, a multkor az ellenzéki sajtó szörnyen kapott az alkalmon, hogy Csáky miniszternek a pénzügyi bizottságban tett rezervált kijelentését félre magyarázza. Mert nem a természetes okát keresték az ellenzéki lapok annak, hogy Csáky miért nem nyilatkozott az egyházpolitikai kérdésekről. Ami pedig magától értetődik, hogy ennek helye és ideje nem a bizottsági tárgyalásban, hanem a ház teljes ülésében, a budget általános vitájában van. Hanem kutatták a kijelentésnek mindenféle állítólagos titkos és ismeretlen okát, melyekből természetesen a kabinet tagjai közt fennforgó kiegyenlíthetetlen elvi különbségekre való következtetés volt a legmohóbban telkapott variáció. Pedig hát Csáky miniszter határozottan inkorrektül cselekedett volna akkor, ha ez ügyben érdemleges nyilatkozat tételével a pénzügyi bizottságot mint egy fiókparlamenttette volna, mert ez által igen veszedelmes és helytelen precedenst alkotott volna.

Hogy egyébiránt a kabinet tagjai között vannak nézet és vélemény eltérések, azt magunk is valószínűnek tartjuk. De ebből csak az következik, hogy a Szapáry kabinet tagjai sokkal önállóbb és határozottabb egyéniségek, semhogy olyan nagy fontosságú és kényes természetű kérdések simán tárgyalhatnának, nem pedig a legalaposabb megvitatás és minden szempontból való kellő megvilágítás alá

A „TORONTÁL” TARCZÁJA.

A temetőben.

— Emlékezés. —

(Vége.)

Tizenöt éve éppen, hogy utoljára látogattam meg vele halottak napján a falusi temetőt, melyben anyám, az ő huga nyugszik. Fanyar leheltető őszi szellőcske érinté arcunkat, midőn a bússke fejhordozásu jegenyefasorhoz értünk.

Velünk egyszerre ért a temető rácsos kapujához egy uri hintó, melyből egy igen koros s egy alig tizenhétéves hölgy szállt ki, kik mindketten melegen üdvözölték nagybátyámat. A tisztelendő bemutatott engem a hölgyeknek:

— Öcsém, — Somlay gróf és unokája, Elza grófkisasszony.

Minthogy az öreg grófné nyomban nagybátyám karjára támaszkodott, nekem kellett a grófkisasszony gardirozni. Feltűnően szép leány volt; szürke posztó ruhája nyulánk, karsu termetet fedett. Minden mosdulatából elegáns könnyedséget s vele született poétikus bájt sugárzott. De kifejező sötét-szürke szemének tekintetét kissé hidegnek, kissé önzőnek találtam.

Az öreg grófné már rég nem volt a temetőben s élénken tudakozódott nagybátyámnál az új sírok lakói felől.

— Itt nyugszik a kasznár felesége. Sokat

szenvedett szegény, nagyon derék, Isten-felő asszony volt, mégis látszik gyermekein az áldás; az egyik fia már első aljegyző a megyénél. Emitt meg az öreg kovács aluszszsa örök álmát; kilenczvennégy esztendő volt. Fájdalom, ennyi tenger idő alatt sem tudott leszokni a káromkodásról. Sokszor korholtam érte s a jó ember azzal mentegetőzött, hogy csak a szája jár, a színe nem káromkodik. El is hittem neki, hiszen soha egy misét nem mulasztott el... Itt meg a koros máros nyugszik... hm... ő sem volt rossz ember, de hát a mestersége nagyon csiklandós. Bizony, megverte az néha a feleségét, de mikor az egyszer ott hagyta, hogy rimánkodott, hogy sirt elöttem, mennyit könyörgött, hogy szerezsem vissza. Édes jó Istenem, a felesége megbocsátott neki még életében, mi csak nem lehetünk haragosai halálában? ...

Ilyen magyarázatokkal elevenítette meg a tisztelendő ur a holtak birodalmát, vádolgatva egykori hiteit, de csak azért, hogy nyomban rehabilitálhassa őket.

— Hát az a frissen hantolt sír ott a temetőssélen?

A tisztelendő ur, mielőtt válaszolt volna, hátra tekintett s csak rövid pauza után, nagyon halkra fojtott hangon adott e sír felől fölvilágosítást. Egy elcsábított leány tragédiáját kellett ugyanis előadnia s ezt nem akarta a fiatal leánynak füle hallatára tenni. Mi észrevettük e titkolódzást s kissé hátra maradtunk.

Eddig alig hallottam szavát az általam kísért grófkisasszonynak, most azonban megszólalt:

— Nem találja ön, hogy ezeknek a falusi embereknek egy szikra érzékük sincs a festő szép iránt?

— Hogyan érti ezt, kisasszony?

— Nos hát például ez a temető mennyivel szebb volna ott a domboldalban, milyen remek perspektívát nyújtana, míg itt a lapályon elterülve, a szemnek alig nyújt valami üdítőt.

Én ajkamba haraptam, nehogy valami csipős megjegyzést tegyek a kisasszony szeméremi fölfogására. Kimondhatatlan fölháborítónak találtam, hogy valaki, különösen egy fiatal, tacsó leány s hozzá halottak napján a temetőt úgy ítélje meg, mint egy szimplex tájképet.

Alig vártam, hogy otthon egyedül lehetek a tisztelendő urral s elpanaszolhassam neki keserűségemet.

— Az már mégis borzasztó, — mondám. Menjen a kisasszony a panorámába, ha csak a szemét akarja gyönyörködtetni, nem pedig a szívét fölemelni. Különbön megvagyok győződve, hogy szívén a bússke és az üresség egyformán osztozkodik!

— No, no, barátom, — csitított a tisztelendő, — csak ne dobálódzál olyan könnyelműen az ítéletteddel. Mit tud az a gyermekleány a temető valóságából? Hiszen még halottja sincsen. Majd másképp érez, ha az első koporsóra rápregnék könyei, ne

ne kerüljenek, úgy hogy nyilvánosságra teljesen kidolgozott és érett állapotban jutnak. Erre lehet józanul következtetni az egyházi kérdésekben sürrien tartott minisztertanácsokból, de nem olyan képtelenségre, hogy a kabinet kebelében a miniszterelnök megbuktatására irányuló szándékok is vannak. Hát olyan impraktikusnak akarja híresztelni az ellenzéki sajtó ezt a miniszteriumot, hogy annak tagjai a miniszterelnök személyében saját fejüket akarnák levágni? Hisz akkor megszűnik az egész szervezet működni, ha a fej nincs többé! Ezt a mesét ugyancsak nem hiszi el senki sem az ellenzéki sajtónak.

Az ellenzék tehát szörnyen kevésbé plauzibilis okokat tud kigondolni az önhíresztelte kormányválság eszméjének népszerűvé tételére. S ez nagyon érthető is, mert hisz az alkotmányos tényezőkben, melyek egy kormányt megbuktathatnak, a koronában és a parlamenti többségben semmiféle momentumát sem tudja fölfedeznie a válságban.

A többség rendithetetlenül foglal állást a szabadelvű Szapáry-kormány mellett, a koronának pedig teljes oka a szabadelvű többségből kikerült Szapáry-kormányt bizalmára méltatni, mert hisz ez a párt az egyetlen, mely Ő Felségének alkotását a 67-es közjogi dualizmust fentartani őszintén akarja.

félj. Mert a pesszű élet egyoldalúvá teszi nemcsak érzéseinket, hanem filozófiánkat is. A halál szemlélése ellenben helyreigazítja mind a kettőt. Várj csak, várj! Majd ha a bánat mély barádságot szánt szívében, nem fog ő sem pittoreszk szempontokat keresni a temetőben.

Tavaly egyedül látogattam meg a temetőt, melynek most már a derék tisztelendő ur is állandó lakója.

Gyászba öltözött emberek jártak-keltek körülöttem. Szomorúság és bánatos visszaemlékezés hangulata tükrözött arcaikon.

Találkoztam a grófkisasszonnyal is, ki azóta asszony és özvegy lett. Férjét párbajban ölték meg.

Ur Isten! Mekkora pusztításokat tett az a golyó az ő arcán is! Alig ismertem meg. Milyen bágyadt, élettelen volt mosolya, midőn a hosszú vizionlátás után kezemet megszorította.

Sokáig sétáltunk együtt a temető kigyóás utai között, ügyet sem vetve a nyirkos, hideg időre s a gyorsan lessálló szürke este. Egyforma meghatottsággal néztük a szomorú füzek melancholikus bólintásait, midőn figyelmünk egy közeli sir felől hangzó keserű zokogás vonta magára.

Egy tizenhárom évesnek látszó kis árva leány szívéből törtek elő a szakgatott akkordok, anyja sirján.

— Uram, ha szabad kérnem, — mondá a grófnő, — vigye est a kendőt annak a szegény gyermeknek; félek, hogy nagyon megfázik.

Odavittem a nehéz, finom gyapotkendőt. — Vedd magadra, kicsinyem, az a jó néni küldi.

A kis leány kezet csókolt. Mintha most is érezném kezemen azt a forró könyárt. . . . Mert nem beszélhettem el a grófnővel való találkozásom nagybátyámnak, a tisztelendő urnak?

Milyen szeretettel, milyen megelégedéssel és milyen pretensió nélkül mondotta volna: — Látod, látod, hogy igazam volt.

Kőrösi István.

A miniszterelnök a királynál. A B. C. Bécsből a következőket közli: Szapáry Gyula gróf miniszterelnök, ki ma Kautz Gyula bankkormányzóval értekezett, délutáni 1 órakor Ő Felsége által 1 órai magánhallgatáson fogadtatván, délutáni 4 órakor a gyorsvonattal Budapestre visszautazott. A kormány meg fogja ragadni az első alkalmat, hogy a képviselőházban az összes egyháspolitikai kérdések rendezése iránt a legszabatosabb formában nyilatkozzék.

Eskü és hivatal-foglalás. Hieronymi Károly, mint a legfőbb számvevőszék elnöke, ugyssintén elődje Gajzágó Salamon, mint v. b. t. tanácsos, tegnap tették le a szokásos esküt Ő Felsége kezébe. Szőgyény Marich László elbucsuzott eddigi hivatalos személyzetétől, báró Fejérváry Géza, honv. miniszter pedig átvette a király körüli miniszterium ideiglenes vezetését; Ő Felsége mindkettejüket kihallgatáson fogadta tegnap.

Bismarck herceg legújabb nyilatkozata, amint Bécsből írják a „P. C.”-nek, a melyre őt egy igen sötét színezetű publicista csábította, itteni politikai körökben nagy megütközést keltett. Hogy a volt német birodalmi kancellár Oroszország előtt kegyelemre úgy megadná magát, mint most tette, senki sem tétélezte volna fel. Részünkről mindenesetre hangsúlyozandó, hogy a mi lengyeleink is megőristék szívükben nemzeti eszményüket, de ez a legkevésbé sem gátolja őket, hogy monarchiánknak tényleg a legloyálisabb, legmegbízhatóbb állampolgárai közé soroztassanak. Es Poroszország lengyeljei sem összecseszkvők.

Városi közgyűlés.

Nagybecskerek, okt. 31.

A szezon beköszöntött. Elmúltak a nyári napok — vége az unalmas töléseknek. Senkinek sem kell már uborka, káviarra vágyódnak a gourmandok. S káviárból már régen jutott ennyi a mi derék városatyáinknak, mint tegnapelőtt, a mikor három tárgy is volt, mely felett élénk vitába bocsátkoztak a képviselők. Az eredmény egyrésze igen örvendetes, a másik nem épen. Igen örvendetes az, hogy a tegnapelőtti közgyűlés kimondta, hogy a magyar színigazgatóktól ezentul nem szed a színházért semmi bért. Kétszeresen örülünk ennek az elhatározásnak, mert egyrészt bebizonyította a képviselőtestület, hogy szívesen hoz tehetőséghez képest áldozatot egy magyar ügynek, másrészt pedig tényleg is segíti ezáltal a magyar színészetet. De van a dolgnak még egy harmadik oldala, melyet konstatálhatni a két említett momentumnál is jobban esik és ez az egyetértés, melylyel e kérdést magyar, német és szerb ajku polgáraink eldöntötték. Bizonyára a legjobb válasz azoknak, kik nálunk is erővel nemzeti kérdéseket szeretnének csinálni.

Meglehetősen kínos vita fejlődött, mikor a városi könyvvezetés került szóba s éppen nem mondható élvezetesnek azaz ötvenhárom óráig tartó polémia, melyet Hoffenreich dr. hosszas beszéde a koleraügynél provokált s mely azzal végződött, hogy az orvos ur, kinek szemére hányták, hogy nagy theoriai daczára kolerabeteghez nem megy, a nélkül, hogy azt megcsafolni tudta volna, lemondott járványbiológiai tagságáról.

Az ülés lefolyása egyébiránt a következő volt:

Krsztics János polgármester délután fél 4 órakor megnyitja az ülést, miután a jelenlevőket szívélyesen üdvözölte. Közgyűlési előadó dr. Perisics Zoltán v. főjegyző, jegyzőkönyvvezető Mattanovich György v. jegyző.

A tárgysorozat előtt felszólal dr. Brájjer Lajos képviselő s rövid indokolás után a következő indítványt terjeszti a közgyűlés elé:

„Mondja ki a tek. képviselőtestület, hogy tekintettel azon körülményre, miszerint felette kívánatosnak tartja városunkban a magyar színészet állandósítását a téli idényben, a város felmenti a magyar szintársulatokat az előadásokért fizetni szokott 11 frt bér alul.”

Miután a polgármester is elfogadásra ajánlja az indítványt, felszólal Györgyevits Nikos dr. kp. és hosszabb beszédjében ellenségi ezt pénzügyi szempontból. Weiss Manó melegen pártolja az indítványt, mire — több szónok nem lévén — az indítványozó zárszavával él, konstatálva, hogy éppen nem csodálkozik, hogy Györgyevits nem pártolja e tárgyat, mert hiszen magyar ügyről van szó. Erre meglehetősen heves vita támad, melyet végre is a szavazás zár be: az indítványt 33 szavazattal 27 ellenében elfogadván.

Következik a napirend.

1. Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának f. évi 1320. sz. alatt hozott határozata, melylyel a városi képviselőtestületnek f. évi 120. sz. alatt hozott határozata az adóügyi előadó díjai tárgyában jóváhagyatik.

Tudomásul vétetik.

2. A hb. kir. tanfelügyelőség átirata, melylyel a nm. m. kir. vallás- és közoktatási miniszter urnak f. évi szeptember hó 26 án 26,894. sz. a. kelt rendelete közölte a felső muzslyai telepítvényen felállítandó iskola tárgyában.

A miniszter hajlandó a telepnek 3 tanerőt rendelkezésre bocsátani, ha a város iskolaépületet és tanítói lakást ad, azonkívül pedig a telepesek által fizetett 5%-os iskola-adót a miniszternek rendelkezésre bocsátja. A közgyűlés ily értelemben határoz.

3. A számvizsgáló bizottság jelentése a városi iskolák 1891—92-iki számadása tárgyában. Az ezért járó napi díjak kiutalványozatnak.

4. A pénzügyi bizottság jelentése a f. évi szeptember havában megtartott pénztári vizsgálat tárgyában. — A terjedelmes Steinitzer, Oldal, Francz és Haidegger urak által nagy buzgalommal és szakértelemmel kidolgozott jelentés elismerést szavaz a pénztári kezelésnek, de némi rendtelenségeket konstatál a könyvvitelben, egyszerűságot hibáztatja a tulkiadások aggasztó szaporodásait. Jelentése végén három javaslatot tesz a pénzügyi bizottság:

1. A tanács a vagyonkezelés tekintetében megjelölt hiányok megszüntetése iránt haldéktalanul intézkedjék.

2. A tanácsot felhívni, hogy a vonatkozó tulkiadások visszatérítése tekintetében mielőbb javaslatot előterjeszteni.

3. Elhatározni, hogy a jelenleg divó számviteli mód elvetésével az ezen jelentésünkben körülírt városoknál korábban meghonosítva volt könyvelési rendszer alkalmaztassék.

Ezen tárgynál fejlődött ki a leghevesebb és élesen a tanács ellen irányuló vita, melyben részt vettek dr. Györgyevits Milos, Weiss Manó, Zachariás tanácsnok, Rossa Ignác és Reitter kapitány. A vita főleg két pont körül forgott: 1. Vajjon utalványozható-e a polgármester a költségvetés keretén belül nagyobb összegeket a tanács hozzájárulása nélkül. 2. Miért hiányzik Bene Dezső v. főszámvevő kaucziója, kit már két év előtt választottak meg. A hosszú és meglehetősen kínos vitát Manólovits Miklós talpraesett indítványa zárta

Táviratok.

A király kegyelete.

Budapest, november 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király ő Felsége ma reggel a meierlingi zárdakapuinában, a királyné ő Felsége pedig a kapuczinusok templomában Rudolf trónörökös sirja felett imádkoztak.

Az indemnity.

Budapest, november 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az indemnity törvényjavaslatot valószínűleg csütörtökön terjesztik be.

Az egyház-politikai kérdések.

Budapest, nov. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A kormány az egyház-politikai kérdésekben legközelebb nyilatkozik. A mint előre látható, nyilatkozatai a legliberálisabb szellemben fognak megtétni s az azokról előzetes tudomással bíró liberális körök meglegedésével találkozhatnak. A kormány tagjai e kérdésben is teljesen egyetértőleg járnak el s a szabadelvű párt klubjában legvalószínűbbnek tartják, hogy egy miniszter sem fog kilépni a kabinetből.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, novemb. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A pénzügyi bizottság mai ülésén a kereskedelmi tárcza tárgyalásánál Lukács Béla miniszter konstataálta a vasutak bevételeinek emelkedéséből ez évben elért rendkívüli kedvező eredményeket. Ezek igazolják a mostani előirányzatot. A kolera árt, de jelentékeny csökkenés nem lesz.

A tegnapi ülésben a miniszter kijelentette azt is, hogy a magyar liszt elleni agitációt veszelésnek tartja, a mely ellen esetleg ellenrendszabályok teendők.

Ferencz Ferdinand főherczeg bucsuja.

Budapest, november 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Sopronból sürgönyzik: Ferencz Ferdinand főherczeg tegnap éjjel Wurbrandt gróf és Prónay báró segédtisztje kíséretében ide érkezett, hogy ezredétől bucsut vegyen. A főherczegtől a polgári hatóságok is elbucustak. Délben a főherczeg az összes törzstiszteket, asután a városi hatóságokat fogadta, majd a katolikus papság tisztelgett nála. A főherczeg igen leereszkedőleg társalgott a küldöttségekkel. Steiner Ignácnak és társtulajdonosának, akiknek házában lakott, s a kik megköszönték e kitüntetést, kijelentette, hogy ott igen jól érezte magát. 5 órakor a főherczeg a lovaskaszárnyában ebédelt.

Rudolf trónörökös sirja.

Budapest, november 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rudolf trónörökös sirját, Stefánia özvegy trónörököső gazdagon földszitette.

Báró Bánffy Dezső elnök.

Budapest, november 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A báró Bánffy Dezső képviselőházi elnök lemondására vonatkozó híresztelések — alaptalanok.

Uj bibornokok.

Budapest, november 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából sürgönyzik, hogy a deczemberi konzistoriumon Galimberti pápai nunciusz és Vaszary Kolos herczegprimás, bibornokokká neveztetnek ki.

Halottak napja.

Budapest, november 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Halottak napját ma a szokásos ünnepélyességgel ülték meg a fővárosban. Az egyetemi ifjuság kivonulásakor némi mozgalom uralkodott a Klapka-sirjánál, hol a szónokló Beöthy László joghallgató utalt a tábornok eltemetésekor felmerült incidensekre.

Alnoch ezredes sirja.

Budapest, november 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Alnoch ezredesnek, a lánczid elleni merénylet elkövetőjének sirját, mely a budai Felvinczi-temetőben van, eddig évről-évre megkoszorúzták. Feltűnést kelt, hogy a sir ezuttal koszoruzatlan maradt.

Hamis Vasonkeőy-váltók.

Budapest, nov. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szenszációs váltóhamisítási bűnpörben hozott tegnap a budapesti törvényszék vádhatározat, amely szerint Oszvald Ilona, egy előkelő budapesti ügyvéd neje, Kégly József romhányi ügyvéd és Spiegl Bernát uszorsói helyettesített vád alá. A feljelentést ellenük Polonyi Géza ügyvéd tette meg Eberling Amália nevében, akinek öngyilkossá lett első férje, Vasonkeőy Imre volt szőnyi nagybirtokosnak egy 5500 frtról és egy 15.000 frtól szóló váltótartozását akarták behajtani. A bűnvizsgálat előbb csak Spiegel ellen irányult, aki az 5500 frtos váltót egy évvel Vasonkeőy öngyilkossága után beperesítette. Később terjesztették ki a bűnpört Kéglyre és Oszvald Ilonára és ekkor derült ki a vádhatározat szerint az, hogy a váltókon levő hamis aláírásokat Oszvald Ilona készítette, aki Vasonkeőyvel a legbensőbb szerelmi viszonyt folytatta. A 15.000 frtos váltót Kégly József ügyvéd mutatta be fizetés végett Eberling Amáliának, mégis amidőn a vizsgálóbíró azt követelte tőle, hogy nevezze meg a váltó tulajdonosát, est ügyvédi minőségére való hivatkozással megtagadta. Majd később elárult annyit, hogy a váltót egy Lakatos Ilona nevű nőtől kapta, az aláírás valóságának bizonyítására pedig átadott a vizsgálóbírónak 26 szerelmes levelet s egy fényképét Vasonkeőynél, amely előbbieket Vasonkeőy egy „Ilona” nevű férjes nőnek írogatta. Az 5500 frtos váltópörben Oszvald Ilona a váltó valósága mellett tanuskodott, mint aki „véletlenül” szemtanuja volt annak, hogy Vasonkeőy névirása a két váltón épp az az írás, mint az egyik váltón levő „Lakatos Anna”-féle aláírás. Mind pedig az írásszakértők azt is konstataálták, hogy egy Vasonkeőy, mint a Lakatos Anna, aki valójában nem is létezik, aláírása az Oszvald Ilona kezétől ered; őt a magánokirat hamisítás és ezenfelül hamis tanúság miatt is vád alá helyezték.

Miklós Aladár ügye.

Budapest, november 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik, hogy Gagern tábornagy, a távlovagló bizottság elnöke kije

lenti, miszerint a Miklós Aladár huszárfőhadnagy lovaglására vonatkozó gyanúsítások, alaptalan rágalmaknak bizonyultak.

A rongyszállítmányok.

Budapest, november 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Duna-gőzhajósági társaság igazgatósága hosszabb cikkben, hevesen megtámadja a főváros járvány-bizottságát, s az ismeretes rongyszállítmány ügyében magát igazolja.

A német cenztrum s a hármasszövetség.

Budapest, nov. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből sürgönyzik: A cenztrum-pártnak Aachenben tartott gyűlésén Lieber képviselő azt a kérdést vetette föl, nincsenek-e Európának a hármasszövetségen kívül egyéb, a béke biztosítására szolgáló eszközei? A pápa békekivánságát s európai választott bíróság szükségét hangsúlyozza.

A kolera.

Budapest, nov. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hamburgból jelentik, hogy ott az ázsiai kolera járványos jellege teljesen megszűnt. A hetvenhat napon át pusztító kolerának 18.000 betege volt, kikből 8000 meghalt.

Gyilkos és öngyilkos rendőrügynök.

Budapest, november 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londoni sürgönyök szerint, Ballinadriában Yeninton rendőrügynök meggyilkolta Rogan rendőrügynököt, annak nejét és két gyermekét, végül önmagát. Régi gyűlölködés előzte meg a rémes tettet, melyet Remington örülési rohamban követett el.

Közgazdaság.

Délutáni tőzsde.

Budapest, nov. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Buzában ma kínálat és vételkedv gyenge volt, az árak változatlanok maradtak. Zárult:

Gabna:

Buza tavaszra 7.07—69.

Zab tavaszra 5.64—66.

Tengeri máj.—jun. 5.01—02.

2. Bérlet VÁROSI SZÍNHÁZ Szünet.

Szerdán, 1892. évi november hó 2-án.

A kelet-afrikai SUAHELI-KARAVÁN felvonulása.

Est megelőzi:

A miniszter előszobájában

Dramolette 1 felv. Irta Hahn.

Személyek:

A miniszter ————— Vágó István
Knaabe Farkas Jeremiás, napidijas Deréki Antal
Mari, nevelőnő ————— Bera Paula
Komornyik ————— Fekete Pali

FIPSZ, a híres nőszabó.

Énekes bohózat 1 fevonásban, írta: Kotzebue. Fordította: Lantos.

Személyek:

Fipsz, nőszabó ————— Kövessi Albert
Elis, gyámleánya ————— Kiss Ilona
Hollmann ————— Szerémfalvi Béla
Fipsz gazdaszönya ————— Oláhne Henriette
Inas ————— Szilágyi Aladár

— Kezdetre pont 7 1/2 órákereste. —

Felelős szerkesztő: Dr. Brájfer Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

H i r d e t é s e k.

6948. I. szám 1892.

(521—3.1)

42301. szám 189 .

(517—3.1)

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye törökbecsei járásába kebelezett Melencze községében az I. és II-ik segédjegyzői állás megüresedvén, annak betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek.

Javadalmazás 500—500 frt.

Felhívom ez említett állásra pályázni óhajtokat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket f. évi **december hó 1-éig** hozzám betérjessék.

Törökbecse, 1892. évi október hó 31-én.

Gróf Bethlen,
főszolgabíró.

8352. kig. szám 1892.

(510—3.3)

Pályázat.

Torontálmegye szerbnagyszentmiklósi és az evvel egybeépült Németnagyszentmiklós községében megüresedett községi orvosi állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom az ezen állásra törvény szerint képesítetteket, hogy kellően felszerelt kérvényeiket folyó évi **november hó 20-ig** alulírott szolgabírói hivatalhoz nyújtsák be.

Javadalmazása következő: 600 frt fizetés, 80 kr. éjjeli, 40 kr. nappali látogatási, 20 kr. halottkémlési díj. Ambuláns betegek 20 krt fizetnek. Szegények ingyen gyógykezeltetnek.

Nagyszentmiklós, 1892. évi október hó 25-én.

Főszolgabíró szabadságon:
S z é p f y, szolgabíró.

8389. kig. szám 1892.

(511—3.3)

Pályázati hirdetés.

Torontálmegye nagyszentmiklósi főszolgabírói járásában bekebelezett Szerbecsanád községében újonnan szervezett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás évi 400 frt.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy kellően felszerelt kérvényüket folyó évi **november hó 29-ig** alulírt főszolgabírói hivatalhoz nyújtsák be.

Nagyszentmiklós, 1892. évi október hó 26-án.

Főszolgabíró szabadságon:
S z é p f y, szolgabíró.

1872. kig. szám 1892.

519—3.1)

Árlejtési hirdetés.

Alulírt község előjárósága részéről, a képviselőtestületnek 34-1892. kgy. számú törvényhatóságilag jóváhagyott határozata alapján közhírré tételük, hogy egy ártezi kutnak vállalkozás útján való elkészítése céljából a szóbeli árlejtés folyó 1892. évi **november hó 17-én** délelőtt 9 órakor Beodra községében fog megtartatni.

Kikiáltási ár 2000 frt.

Árlejténi szándékozók tartoznak az árlejtés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10 százalékát vagyis 200 frtot bánatpénzül a községi bíró kezéhez letenni.

Árlejtési feltételek a községi irodában megtudhatók.
Beodra, 1892. évi október hó 31-én.

Előjáróság.

Árverési hirdetés.

A bánlaki üresen levő jegyzői lak, négy szoba, konyha, élékamra és pinczéből a hozzátartozó kerttel együtt folyó évi **november hó 5-én** d. e. 10 órakor a bánlaki községében tartandó nyilvános árverésen fog az előjáróság által bérbeadni.

Bánlak, 1892. évi október hó 26-án.

Bak István, Kiu Nikola,
s. jegyző. bíró.

(516—1.1)

Versenyárgyalási hirdetés.

Az 1498 frt 86 krral előirányzott nagybecskerek-szárca-vattinai törvényhatósági közut 5—6 és 58—59 km. szakaszai között építendő 2 átereszt, az 1524 frt 26 krral előirányzott nagybecskerek-titeli törvényhatósági közut 9—10 és 10—11 km. szakaszai között építendő 2 átereszt, a 635 forint 45 krral előirányzott nagybecskerek-titeli törvényhatósági közut 7—8 km. szakasza között építendő átereszt és az ugyanazon km. szakaszok között építendő 437 forint 53 krral előirányzott átereszt kiépítése céljából Torontálvármegye alispáni hivatalánál f. évi **november hó 20-án** d. e. 11 órakor zárt írásbeli versenyárgyalás tartatik.

A vonatkozólagos tervek és előmérési költségvetések a versenyárgyalás határnapjáig a hivatalos órák alatt a megyei főjegyzői irodában megtekinthetők.

Az ajánlattevők kötelesek az ajánlati összeg 10 százalékának megfelelő óvadékot a házi pénztárnál letéteményezni és a nyerendő nyugtát az ajánlatokhoz csatolni.

Az elvállalendő munkát legkésőbb f. évi december hó végéig befejezendő.

Nagybecskerek, 1892. évi október hó 22-én.

Daniel László,
alispán.

Árverési hirdetés.

Horvátneuzina községben egy római katolikus templom vállalkozás útján leendő építésének biztosítása céljából a szóbeli árverés megtartására határidőül 1892. évi **november hó 30-ik** napjának délelőtti 10 órája Horvátneuzina községében tanácsstermébe kitűzetik és arra vállalkozni kívánók oly hozzáadással hivatnak meg, hogy az építendő templom költségvetése és tervei Horvátneuzina községelőjáróságánál az árverés napjáig naponta a hivatalos órák alatt betekintheők és hogy vállalkozni kívánók esetleg 50 krral bélyeggel és alant kikötött bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatokat is az alulírott egyházi választmányhoz címezve benyújthatnak.

Árverési feltételek:

1. Vállalkozó köteles a templom felépítéséhez szükséges összes anyagot a költségvetéshez képest sajátjából előállítani és költségére a szárcaai vagy a választmány kívánságához képest a szécsányi vasut állomáshoz szállíttatni, a vasut állomástól a helyszínéig leendő szállítást Horvátneuzina község eszközli.

2. Vállalkozó köteles az építkezést 1893. év tavaszán megkezdni és 1893. évi október hó 1-ső napjáig befejezni és átadni.

3. Kikiáltási ár a költségvetésileg megállapított 14647 frt 63 kr., melynek 10 százalékát vagyis 1464 forint 76 krt kötelesek árverezni kívánók az árverést vezető egyház községi megbízott kezeihez letenni.

4. A választmány nem kötelezhető a legcsekélyebb ajánlat elfogadására, hanem fenntartja magának a jogot esetleg nagyobb ajánlattevőnek is az építkezést biztosítani.

5. A kötendő szerződés bélyeg és szerkesztési költségeit vállalkozó tartozik viselni.

6. A megállapítandó építési ár két harmadrésze és a bánatpénz az építkezés befejeztével és az épületnek bizottságilag történt átvétele után azonnal, míg a harmadrésze az építkezés befejeztétől számítandó egy év múlva fog vállalkozónak kifizettetni.

7. Az ajánlat és illetve az árverés eredménye ajánlattevőre nézve azonnal, míg az egyházközségre nézve csakis felsőbb egyházi hatóság jóváhagyása után kötelező.

Horvátneuzina, 1892. évi október hó 19-én.

(520—3.1) **A horvátneuzinai róm. kath. egyházközség választmánya.**